

Rozkwit i upadek Imperium Romanum Podsumowanie

14

Polecenia podsumowujące

1. Scharakteryzuj proces romanizacji.
2. Wyjaśnij, na czym polegały reformy przeprowadzone przez cesarza Dioklejana.
3. Przedstaw okoliczności, w jakich doszło do podziału Imperium Rzymskiego.
4. Wskaż wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny kryzysu Cesarstwa Rzymskiego w IV–V w.

Organizacja państwa i społeczeństwo w Cesarstwie Rzymskim

Pax Romana – okres wewnętrznego spokoju i braku konfliktów w cesarstwie, czas intensywnego rozwoju gospodarczego. Społeczeństwo w okresie cesarstwa – senatorowie, ekwicy, dekurioni, plebs, niewolnicy i ludność wiejska.

Ekspansja

6 n.e. – Judea prowincją rzymską.
9 – porażka Rzymian z Germanami w bitwie w Lesie Teutoburskim.
66–73 – zakończone klęską powstanie żydowskie w Judei przeciwko panowaniu rzymskiemu.
I w. – podbój Brytanii, opanowanie Mauretanii i Tracji.
I–III w. – wojny Rzymian z Partami.
II w. – podbój Dacji przez Trajana, przesunięcie granic Imperium Rzymskiego za Dunaj.
II w. – walki Marka Aureliusza z Partami i Markomanami.
II/III w. – Septymiusz Sewer – ostatni cesarz prowadzący politykę ekspansji.

Romanizacja imperium

Na obszarze całego imperium wspólne

- język łaciński
- rzymskie prawo
- zwyczaje
- religia
- rzymskie drogi, akwedukty, organizacja miast
- jednolity system monetarny

212 – edykt cesarza Karakalli – przyznanie obywatelstwa rzymskiego wszystkim wolnym mieszkańcom państwa.

Schyłek cesarstwa

III w. – kryzys gospodarczy imperium.
235 – koniec *pax Romana*.
Dominat – władza absolutna cesarza.
Tetrarchia – władza czterech.
Przywrócenie jedynowładztwa przez Konstantyna Wielkiego.
Przeniesienie stolicy z Rzymu do Bizancjum i przemianowanie go na Konstantynopol.
395 – podział imperium dokonany przez Teodozjusza Wielkiego na Cesarstwo Zachodniorzymskie i Cesarstwo Wschodniorzymskie.

Upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego (476)

- Przyczyny wewnętrzne
- brak stabilnych rządów
 - brak silnej władzy centralnej
 - kryzys armii rzymskiej
 - upadek znaczenia miasta Rzym
 - anarchia
 - kryzys ekonomiczny

- Przyczyny zewnętrzne
- wielka wędrówka ludów – migracja plemion germańskich na tereny cesarstwa
 - powstawanie nowych państw germańskich na terenach cesarstwa

Polecane publikacje

Averil Cameron, *Późne Cesarstwo Rzymskie*, Warszawa 2005.
Peter Heather, *Upadek cesarstwa rzymskiego*, Poznań 2006.
Herwig Wolfram, *Historia Gotów*, Warszawa 2003.

